

1.1 Grote projecten

Inleiding

Met verschillende grote projecten wordt invulling gegeven aan de opgaven van de Provincie Zeeland. De grote projecten bedienen daarbij veelal meerdere maatschappelijke doelen. Hoewel de projecten in aard en karakter sterk van elkaar verschillen, hebben ze met elkaar gemeen dat het gaat om politiek belangrijke projecten, waarbij het financieel om grote bedragen gaat. Daarom worden de grote projecten en daarbij behorende baten en lasten expliciet zichtbaar gemaakt in de begroting. In verschillende mate bevatten de grote projecten ook financiële risico's. Doorgaans worden deze risico's opgevangen binnen de projecten. Als dit niet het geval is komen risico's nader aan de orde in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De grote projecten Waterdunen, Natuurpakket Westerschelde, Thermphos en Marinierskazerne zitten allemaal in de realisatiefase. In de Zomernota worden Provinciale Staten gevraagd om de herinrichting van de N673 Zanddijk en het Deltaplan zoetwater toe te voegen als groot project.

Grote projecten

- Waterdunen
- Natuurpakket Westerschelde
- Thermphos
- MAR-kazerne

Mijlpalen 2020

- Waterdunen: getijdenduiker volledig operationeel en voortgang inrichting plangebied
- NPW: voortgang in uitvoering Hedwigepolder, Bath, Ossensisse en Zimmerman
- Thermphos: voortgang in de sanering
- MAR-kazerne: voortgang in bouwrijp maken

Uitgangspunten grote projecten

- Afspraken vastgelegd in Kader Grote Projecten (2016, aangepast 8-6-2018)
- Versterking kaderstellende en controlerende rol PS
- PS bepalen typering project als "groot project"
- Opdracht wordt in startnotitie vastgelegd
- Vier keer per jaar wordt gerapporteerd
- Besluitvorming PS bij afronding projectfase

Kader grote projecten

Het Kader Grote Projecten beoogt de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten voor de grote projecten te versterken. Om vast te stellen of het Kader Grote Projecten in de praktijk afdoende functioneert wordt jaarlijks door Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten gezamenlijk stilgestaan bij de sturing op grote projecten en de mogelijkheden om werking van dit kader te verbeteren.

Waterdunen

Omschrijving

Het project Waterdunen is een grote gebiedsontwikkeling van ruim 350 ha ten westen van Breskens. Kustversterking gaat hier gepaard met hoogwaardige verblijfsrecreatie en natuur- en landschapontwikkeling. Het is daarmee te beschouwen als een voorbeeld van de Deltawerken 2.0. Waterdunen is een aansprekend project, waarin de kernwaarden van de Provincie tot uitdrukking komen: concreet, inspirerend, kleurrijk, eerlijke samenwerking, dienstverlenend, ambitieus, dynamisch en zelfverzekerd. Het wordt een bijzonder en aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten, met een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio. Waterdunen draagt met de getijdennatuur bij aan het natuurherstel van de Westerschelde. Vanaf 2013 wordt gewerkt aan de daadwerkelijke aanleg. Het grootste gedeelte van de grondwerkzaamheden heeft al plaatsgevonden. Waterdunen is al duidelijk zichtbaar in het veld.

Doelen

Het doel van Waterdunen is driedelig:

- Een oplossing voor kustveiligheid. Duinen en dijken ter hoogte van Breskens vormen één van de Nederlandse zwakke schakels. Met de gekozen wijze van kustversterking is de veiligheid voor 200 jaar gegarandeerd^[1];
- Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorregebied, draagt Waterdunen bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde;
- Door de combinatie van kustversterking, (recreatie) natuurontwikkeling en hoogwaardige verblijfsrecreatie ontstaat een voor recreanten uiterst aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten. Dit zal leiden tot seizoenverlenging en een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio.

Bovenstaande doelen bereiken we in samenwerking en afstemming met de andere bij Waterdunen betrokken partijen (Waterschap Scheldestromen, Gemeente Sluis, Het Zeeuwse Landschap en Molecaten) en met de omgeving.

---

[1] Deze doelstelling is vastgesteld in het kader van het project Zwakke Schakels op basis waarvan de kustversterking bij Waterdunen is uitgevoerd. Inzichten over klimaatontwikkeling wijzigen echter voortdurend. Het is de vraag of deze stelling – veiligheid voor 200 jaar - ook in de toekomst houdbaar blijft.

Acties

Naar verwachting worden er in 2020 de volgende werkzaamheden en acties gerealiseerd:

- de ingebruikname van alle kokers van de getijdenduiker;

[In 2019 is gestart met technische monitoring van de getijdenduiker en oeverbescherming van het in- en uitstroomgebied. De getijdenduiker is operationeel met één koker. In 2020 wordt samengewerkt met waterschap Scheldestromen aan de verdere ingebruikname van alle kokers van de getijdenduiker.]

- de aanleg van de recreatieve paden;

[In Waterdunen worden door het gebied heen in overleg met de toekomstige beheerders de wandelpaden aangelegd. Waarna het gebied verder toegankelijk wordt gemaakt voor wandelaars.]

- de overdracht van de gronden en het beheer aan de partners, en;

[Het streven is om de grondoverdracht naar stichting Het Zeeuwse Landschap en Molecaten in 2019 te laten plaatsvinden, indien dit niet kan uiterlijk 2020. Tevens wordt er verder vorm gegeven aan het beheerplatform met alle betrokken partijen in Waterdunen.]

- de communicatie over de uitvoering en beleving van Waterdunen.

[Met de betrokken partners wordt gewerkt aan de gebiedsidentiteit en de promotie van het gebied.]

Risico's

Ook in 2020 wordt het risicodossier per kwartaal bijgehouden. De risicoanalyses leiden tot een optimalisatie van de beheersmaatregelen en vormen de input voor het benodigde bedrag voor onvoorzien in de GREX. De risicoanalyse vormt tevens input voor de planning, waardoor helder wordt wat het effect zal zijn van risico's op de planning. De belangrijkste risico's voor de uitvoering van het project Waterdunen zijn opgenomen in de GREX.

De risico's voor de beheerfase zijn meegenomen in de berekening van het provinciaal weerstandsvermogen en zijn geen onderdeel van de GREX.

Genomen besluiten

De scope van het project Waterdunen is vastgelegd in het inrichtingsplan (Gedeputeerde Staten, 2009), dat als onderlegger heeft gediend voor het door Provinciale Staten op 1 oktober 2010 vastgestelde inpassingsplan. Als gevolg van grondonderhandelingen en een nadere detaillering richting uitvoering heeft een aantal wijzigingen in de scope plaats gevonden, die in de 1e herziening van het inpassingsplan (PS, 13 december 2013) zijn vastgelegd. In de PS vergadering van 4 november 2016 is de GREX 2017 vastgesteld, waarin de knip tussen uitvoering (GREX) en beheer (provinciale begroting) is geëffectueerd. De laatst vastgestelde GREX 2019 dateert van de PS vergadering van 7 december 2018. Een geactualiseerde GREX 2020 wordt naar verwachting voorgelegd in de PS vergadering van december 2019.

Natuurpakket Westerschelde

Omschrijving

Het programma Natuurpakket Westerschelde richt zich op het realiseren van 600 ha estuariene natuur, volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005), over de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010. Het belangrijkste beoogde effect is natuurherstel van de Westerschelde. Het zal nog geruime tijd duren voordat definitief vastgesteld kan worden of alle beoogde estuariene natuur ter plaatse is gerealiseerd. In de loop van de jaren is het programma geleidelijk aan van de planvoorbereidingsfase in de uitvoeringsfase terecht gekomen. Minder herkenbaar als maatschappelijke effecten zijn de nevenopgaven landbouwflankerend beleid, de ontwikkeling van een Grenspark en de impuls voor de gemeenten Hulst en Sluis.

Doelen

Het realiseren van ten minste 600 ha estuariene natuur conform de Herijking Natuurpakket Westerschelde:

- Hertogin Hedwigepolder (350 ha);
- Uitbreiding Zwin (22 ha);
- Middengebied Waterdunen (121 ha) en Perkpolder (35 ha);
- Buitendijks (5 deelprojecten 130 ha);
- Landbouwflankerend beleid (projecten en grondruilbank);
- Overige afspraken (Grenspark, regionale impuls Hulst en Sluis).

Afgeronde acties: Afgerond zijn de projecten Perkpolder, Baalhoek en Knuitershoek en Zwin

Acties

- Afronding van het natuurgedeelte van het deelproject Waterdunen (zie betreffende paragraaf);
- Opvolgen van realisatie van de projecten Hedwigepolder, Bath en Ossensisse conform planning bij gunning;
- Voortgaan met de voorbereiding van het project Zimmerman en uitwerken optionele projecten;
- Aanpassing Rijksinpassingsplan Hedwigepolder i.v.m. recreatieve voorzieningen;
- Invulling geven aan de overige afspraken (landbouwflankerend beleid, Grenspark, regionale impuls Hulst en Sluis).

Risico's

- Een politiek/bestuurlijk risico voor het ministerie van Economische Zaken en de Provincie is dat de afgesproken 600 ha estuariene natuur niet wordt gerealiseerd;
- Er zijn juridische risico's die de realisatie van projecten in gevaar kunnen brengen, variërend van het niet verkrijgen van vergunningen, het niet voldoen aan vergunningsvoorwaarden etc.;
- Er zijn risico's met betrekking tot fouten of nalatigheden die verwijtbaar zijn als gevolg waarvan het Rijk toch financiële claims bij de Provincie neerlegt;
- Er zijn risico's op conflicten tussen stakeholders waardoor de realisatie van het programma in gevaar komt.

Genomen besluiten

- Besluit 7 oktober 2005 Voorstel PS invulling Schelde Estuarium;
- Besluit 30 januari 2006 Convenant Rijk en Provincie Natuurpakket Westerschelde;
- Brief van 8 november 2016 over de voortgang van het NPW programma aan PS;
- Brief van 7 september 2017 Nota herijking Natuurpakket Westerschelde aan PS.

MAR-kazerne

Omschrijving

Dit project omvat de verhuizing van de nu in Doorn gevestigde Van Braam-Houckgeestkazerne en het Logistiek Complex Maartensdijk naar de nieuw te realiseren Michiel Adriaanszoon de Ruyter Kazerne (MAR-kazerne), conform het in 2012 genomen Rijksbesluit en de met het Rijk in 2014, 2015 en 2016 gesloten overeenkomsten.

Binnen Defensie is een uitvoeringsorganisatie opgericht, om de verhuizing tot stand te brengen. Defensie, met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), is verantwoordelijk voor de bouw van de Michiel Adriaanszoon de Ruyterkazerne Vlissingen.

Het provinciale project is primair gericht op het nakomen van de per brief van augustus 2012 door de Provincie bevestigde toezegging voor het om niet en bouwrijp beschikbaar stellen van de gronden. Deze toezegging is gedaan vanwege de grote positieve sociaaleconomische gevolgen van de kazerne. Op de schaal van de Zeeuwse arbeidsmarkt zijn de effecten enorm. De 1780 arbeidsplaatsen op de kazerne zelf zorgen voor nog eens 385 extra arbeidsplaatsen bij toeleveranciers en als gevolg van consumptieve bestedingen ('Impact Marinierskazerne Vlissingen', Ecorys, 21 januari 2013). Deze 2165 nieuwe banen kunnen een breed uitstralingseffect hebben op o.a. onderwijs en voorzieningen in Zeeland. Dit is mede afhankelijk van de woonplaatskeuze van de kazernemedewerkers. Provinciale inzet is gericht op het maximaliseren van de sociaaleconomische gevolgen. De Provincie functioneert daarnaast voor Defensie als regionaal aanspreekpunt.

Doelen

Het doel van het project MAR-kazerne is om in nauwe samenwerking met Gemeente Vlissingen en Waterschap Scheldestromen:

- De door de Provincie gedane toezegging, om de gronden om niet en bouwrijp aan te leveren, gestand te doen;
- Defensie in staat stellen de kazerne zo snel mogelijk, tegen zo laag mogelijke kosten en met draagvlak binnen de regio te realiseren;
- Maximalisatie van de (economische en maatschappelijke) effecten van de kazerne voor de Zeeuwse samenleving te bewerkstelligen.

Op het moment dat het eerste projectdoel bereikt is (na het aanleveren van de grond, het afkopen van het bouwrijp maken, c.q. uitvoeren van de vierde overeenkomst, en het realiseren van de wegontsluiting en nutsvoorzieningen), zal een expliciet keuzedocument worden opgesteld over de wijze van voortzetting van het project, gericht op de twee resterende doelen.

Acties

- Ontsluiting MARKAZ-terrein;
De gemeente Vlissingen verbetert de infrastructuur aan het eind van de A58. Er wordt o.a. een nieuwe rotonde ten noorden van de Buitenhaven aangelegd met een aparte tak voor de ontsluiting van het MARKAZ-terrein.
- Aanpassingen nutsvoorzieningen;
De meeste aanpassingen in kabels en leidingen zijn reeds uitgevoerd. Een enkele leiding dient nog verwijderd of omgelegd te worden. Vanuit praktische overwegingen zal dat in samenhang gedaan worden met de uitvoering van de bouwvoorbereidende werken in opdracht van het Rijk. Op de start daarvan wordt gewacht.
- Partneroverleg met Defensie en RVB;
Het lopende overleg met het Rijk wordt gecontinueerd. Het overleg betreft de uitvoering van de overeenkomsten, de uitvoering van de bouwvoorbereidende werken (waaronder bodemsanering en munitieonderzoek en -ruiming), de oefenterreinen, het vergunningentraject en overige zaken, waarvoor het Rijk hulp/ondersteuning vanuit Zeeland vraagt.
- Voorbereiding ondersteuning mariniers bij verhuizing naar Zeeland;
Per brief van 7 mei 2019 heeft Zeeland aan staatssecretaris Visser nogmaals aangeboden waar gewenst en mogelijk de mariniers(gezinnen) behulpzaam te zijn bij een eventuele

verhuizing naar Zeeland. Sinds zomer 2018 is informatie over Zeeland beschikbaar gesteld via het digimagazine <http://www.inzeeland.info>. Aanvullend daarop wordt gedacht aan bemiddeling bij het zoeken van een woning, werk voor de partner en benodigde voorzieningen.

Risico's

Staatssecretaris Visser heeft op 6 juni 2019 de gunning van de bouwvoorbereidende werken tot uiterlijk 1 juli 2020 uitgesteld. Ook de dialoofase blijft tot die tijd opgeschort. Oplevering van de kazerne wordt hierdoor niet eerder dan in 2024 voorzien. Per brief van 6 juni 2019 heeft de staatssecretaris aangegeven dat de extra indexeringskosten van de bouwvoorbereidende werken voor rekening van het Rijk komen. Door het uitstel komen de voor Zeeland beoogde maatschappelijke baten van de kazerne wel aanmerkelijk later dan bij het kabinetsbesluit van 2012 beoogd.

Binnen het provinciale project zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

- Extra bodemsaneringen nodig op basis van winnend ontwerp;
- Alsnog bronmaatregelen op RWZI nodig;
- Er worden meer te ruimen bommen gevonden dan waarmee rekening is gehouden.

Deze risico's kunnen gedekt worden uit het beschikbare budget project onvoorzien.

Genomen besluiten

- Besluit november 2013: beschikbaar stellen van € 15 mln. voor project MAR-kazerne;
- Besluit juli 2014: vaststelling inpassingsplan;
- Bestuursovereenkomst Kostendeling Grondossier MAR-kazerne, juni 2016.

Thermphos

Omschrijving

In 2012 is Thermphos failliet gegaan. Thermphos was de enige overgebleven fosfor producent in Europa. Het is de eerste en enige locatie ter wereld waar het fosfor(slik) ook echt wordt opgeruimd. Dat blijkt een stuk weerbarstiger dan verwacht.

In 2014 is door Provincie Zeeland en Zeeland Seaports (ZSP) een deal met curatoren gemaakt. Er is uit de boedel een bedrag ad € 35 miljoen ontvangen voor de fase van veiligstelling van het Thermphos terrein. Dit houdt in het opruimen van de fosfor en het (bereikbare) radioactieve materiaal. Hier tegenover staat dat alle verplichtingen van de curatoren zijn overgenomen. Ten behoeve van de sanering heeft ZSP een dochtermaatschappij opgericht: Van Citters Beheer B.V. (VCB). VCB heeft een projectorganisatie, die de uitvoering van de werkzaamheden aanstuurt.

Voor de uitvoering van de saneringsactiviteiten werd in 2014 een Turnkey-overeenkomst (TKO) met een aannemerscombinatie afgesloten. Daarbij werd afronding voorzien in mei 2016. Door diverse problemen is deze datum ver overschreden. In maart 2017 heeft VCB besloten te TKO te ontbinden en is een nieuw Plan van Aanpak opgesteld, gebaseerd op een totale sanering van het voormalige Thermphos-terrein.

Het kabinet heeft in 2017, naar aanleiding van vragen vanuit Zeeland, besloten een commissie onder leiding van de heer Samsom in te stellen om onderzoek te doen naar de sanering van het Thermphos-terrein en te bezien of en zo, ja welke Rijksbetrokkenheid wenselijk is. Op 30 juni 2017 heeft de commissie haar opdracht ontvangen en die vervolgens vanwege de urgentie die werd gezien in zeer hoog tempo uitgevoerd. Op 23 augustus is het advies van de Commissie Samsom, onder de titel 'Saneren doe je samen', aan de Tweede Kamer en de Provincie Zeeland gestuurd.

Als uitvloeisel van het rapport Samsom is in december 2017 door het Rijk, NV Zeeland Seaports en de Provincie Zeeland de financiële overeenkomst sanering Thermphos ondertekend. In deze overeenkomst hebben de drie partijen afspraken gemaakt over het ter beschikking stellen van een taakstellend budget van € 129,5 miljoen. In deze overeenkomst is in artikel 5 opgenomen dat financiële tegenvallers en meevallers ten opzichte van het taakstellende budget door Partijen in gelijke delen, namelijk ieder voor 1/3 deel, worden gedeeld. Door ondertekening van de financiële overeenkomst staat de Provincie Zeeland dus voor 1/3 garant voor eventuele tegenvallers, die de risicoreserve van € 17,8 miljoen (als onderdeel van het totale taakstellende budget 129,5 miljoen) te boven gaan, bij de sanering Thermphos. Begin 2018 is de Samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen gesloten en zijn de benodigde middelen daadwerkelijk beschikbaar gekomen. Gezien de financiële bijdrage en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor mee- en tegenvallers zal de Provincie als mede-opdrachtgever moeten sturen op de opdracht voor de sanering, de kosten en de risicobeheersing. Om hieraan invulling te geven worden kwartaalrapportages opgeleverd door Van Citters Beheer. Samen met het Rijk (ministerie van I&W) en Zeeland Seaports is verdere invulling gegeven aan de eisen die aan deze rapportages worden gesteld en zijn hierover afspraken in de Samenwerkingsovereenkomst opgenomen. Van Citters Beheer levert deze kwartaalrapportages en de stuurgroep 'Sanering voormalig Thermphos terrein' stelt de kwartaalrapportages vast, conform de afspraken in de Samenwerkingsovereenkomst.

Doelen

Het voormalige Thermphos terrein wordt door Van Citters Beheer gesaneerd conform het Plan van Aanpak.

Het doel van het Project is:

- a. het op een veilige en verantwoorde wijze ontvlechten, ontmantelen en slopen van de zich op het voormalige Thermphos terrein bevindende installaties en gebouwen, inclusief fundaties, wegen en ondergrondse infrastructuur tot een diepte van 2 meter onder maaiveld.
- b. het voormalige Thermphos terrein zodanig te saneren dat het terrein na afloop van de werkzaamheden geschikt is voor nieuwe uitgifte als haven- en/of industrieterrein milieucategorie 5. Hierbij is het uitgangspunt dat het terrein milieu- en omgevingsveilig is volgens geldende wet- en regelgeving en de bodemkwaliteit voldoet aan de klasse industrie.

Acties

- Van Citters Beheer in staat stellen de sanering onder de meest optimale omstandigheden de sanering uit te voeren.

[Van Citters Beheer voert de sanering uit in opdracht van de drie financierende partijen – Rijk, North Sea Port en de Provincie Zeeland]

- Tijdige financiering aan VCB door de drie financierende partijen.

[Na vaststelling door de stuurgroep 'Sanering voormalig Thermphos terrein' van de kwartaalrapportages van Van Citters Beheer worden per kwartaal ten laste van de voorziening Thermphos middelen beschikbaar gesteld]

- De speciaal voor deze sanering ingestelde stuurgroep en bestuurlijk overleg zullen aan de hand van maand- en kwartaalrapportages toezicht houden op de vastgestelde scope, planning, financiën en voortgang.

[De stuurgroep komt per kwartaal bijeen om de toezichtrol uit te oefenen en te zorgen dat na vaststelling van de kwartaalrapportages financiën beschikbaar komen voor de sanering.]

Risico's

De Commissie Samsom verwacht - met de nodige voorzichtigheid - dat voor de sanering in totaal € 129,5 mln. benodigd is vanaf 1 april 2017. De Commissie baseert dat bedrag op de base case qua kosten uit het Fakton-rapport, € 106,5 mln., aangevuld met een risicoreserve van € 17,8 mln. en daarbovenop nog de indexering tot en met 2020 van in totaal € 5,2 mln. Het beeld van de commissie is dat hiermee een realistische kostenschatting is gepleegd. Aan de dekking van deze kosten dragen drie partijen bij: Provincie Zeeland, Rijk, Zeeland Seaports. De verdeling van de bijdragen is door de partijen vastgelegd in de 'financiële overeenkomst sanering Thermphos'.

Er is een risico van budget- en tijdsoverschrijding van de sanering. Indien één van deze of beiden plaatshebben dan zullen er meerkosten optreden. Deze worden dan door de drie financierende partijen ieder voor 1/3 gedragen. De Provincie Zeeland staat op dit moment garant voor een derde van deze optredende meerkosten.

Genomen besluiten

- Overeenkomst van oktober 2014 tussen curatoren Thermphos, Zeeland Seaports (ZSP) en Provincie Zeeland betreffende onder meer de sanering en opruiming van het bedrijfsterrein van Thermphos en de overdracht van rechten van erfpacht en opstal.
- Overeenkomst van oktober 2014 tussen ZSP en Provincie Zeeland, ter zake van de sanering van het Thermphos-terrein in Vlissingen.
- Op 16 juni 2014 hebben Provinciale Staten besloten geen bedenkingen te hebben tegen de overeenkomsten zoals die toen voorlagen.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 1,1 miljoen 18 november 2016.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 2,5 miljoen 13 januari 2017.
- Statenvoorstel Plan van Aanpak VCB 21 april 2017.
- Statenvoorstel beschikbaar stellen van € 4,5 miljoen van 9 juni 2017
- Statenvoorstel implementatie van het rapport 'Saneren doe je samen' (commissie Samsom) en de dekking van de provinciale middelen op 3 en 10 november 2017

Wat mag het kosten ?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	B2020
Lasten	
010101 Waterdunen	3.377
010102 Natuur Pakket Westerschelde	13.875
010103 MAR-kazerne	801

019999 Ambtelijke inzet	1.658
Totaal Lasten	19.710
Baten	
010101 Waterdunen	3.516
010102 Natuur Pakket Westerschelde	13.875
010103 MAR-kazerne	618
Totaal Baten	18.009
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.702
Onttrekkingen	
980199 Bestemmingsreserves-Pr.1	2.670
Toevoegingen	
980199 Bestemmingsreserves-Pr.1	3.216
Mutaties reserves	-547
Resultaat na bestemming	-2.249